

Samhällsutmaningarna och forskningen om svenskan

Anna-Malin Karlsson, professor i svenska vid Institutionen för svenska och flerspråkighet, Stockholms universitet

I den samtida debatten om forskning kan två till synes motstridiga krav urskiljas: å ena sidan ska forskningen vara relevant ur ett hållbarhetsperspektiv och bidra till samhällsutvecklingen, å andra sidan ska den inte vara politiserad – eller ideologisk. Forskare ska inte vara aktivister – eller så är de det av nödvändighet, om de intresserar sig för hållbarhetsfrågor. Ett antal frågor kan ställas utifrån detta: 1) Hur hittar vi som forskare inom språkvetenskap och annan humaniora vår roll och våra forskningsfrågor i förhållande till de stora samhällsutmaningarna? 2) Hur är vi relevanta och aktuella, samtidigt som vi långsiktigt bygger ny kunskap och behåller vår vetenskapliga (disciplinära) trovärdighet? 3) Är detta ett nytt problem, och om inte: hur har det hanterats tidigare?

Två ingångar ges till denna diskussion. Den ena är en disciplinhistorisk pilotstudie om forskningen vid dåvarande Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet. Här undersöks relationen mellan politik och forskning med hjälp av begrepp som *ideologi*, *gränshenomen* och *gränssaktör*. I vilken mån har (språk)ideologiska utgångspunkter varit vägledande för forskning vid institutionen och vilka har ideologierna varit över tid? Vilka finansiärer har funnits? Vilka organisationer har intresserat sig för forskningens resultat? Hur har frågeställningar anslutit till intressen i gränslandet mellan akademi och samhälle?

Den andra ingången är de pågående diskussioner som förs inom forskargruppen *Språk och samhällsutmaningar* vid Institutionen för svenska och flerspråkighet, SU. Här utforskas politikens och internationella organisationers beskrivningar av samhällsutmaningar för att identifiera språkvetenskapliga studieobjekt, där forskaren kan formulera självständiga frågor som både är relevanta och för forskningsfältet framåt.